

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 01 marca 2022 r.

Sąd Rejonowy w Wągrowcu, Wydział III Rodzinny i Nieletnich w składzie:

Przewodniczący: sędzia Katarzyna Szymczewska

Protokolant: sekr. sąd. Włodzimierz Żmuda

po rozpoznaniu w dniu 15 lutego 2022 r. w Wągrowcu

na rozprawie

sprawy z powództwa K. M. (1)

przeciwko M. M. (1)

o ustalenie wygaśnięcia obowiązku alimentacyjnego

1. Oddała powództwo;

2. Zasądza od powoda K. M. (1) na rzecz pozwanej M. M. (1) kwotę 600 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

sędzia Katarzyna Szymczewska

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 11.04.2021 r. (data wpływu 14.04.2021r.) powód, reprezentowany przez pełnomocnika wniósł o uchylenie obowiązku alimentacyjnego obciążającego go na rzecz córki M. M. (1), którego wysokość ustalona została ostatnio wyrokiem Sądu Rejonowego w Chodzieży z dnia 14.02.2011 r. w sprawie o sygn. III RC 104/10 oraz o zasądzenie na swoją rzecz kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa według norm przepisanych.

W uzasadnieniu wskazano, że pozwana jest córką powoda z jego związku małżeńskiego z M. M. (2), rozwiązanego poprzez rozwód wyrokiem Sądu Okręgowego w Poznaniu z dnia 29.01.2009 r. wydanym w sprawie o sygn. XIV C 1331/08. M. M. (1) jest już osobą pełnoletnią, nadto zgodnie z wiedzą powoda, pracuje zarobkowo w muzeum w P.. Jest zatem w stanie samodzielnie się utrzymać. Nadto powód wskazał, że w 2019 r. z wniosku pozwanej wszczęta została przeciwko niemu egzekucja alimentów, prowadzona przez komornika sądowego Ł. P..

Dnia 05.05.2021 r. do tut. Sądu wpłynął wniosek powoda o udzielenie zabezpieczenia roszczenia poprzez zawieszenie postępowania egzekucyjnego prowadzonego przeciwko niemu przez komornika sądowego przy Sądzie Rejonowym w Wągrowcu Ł. P. w sprawie o sygn. KMP 1/19.

Postanowieniem z dnia 14.06.2021 r. wydanym w sprawie sygn. akt III RC 80/21 tut. Sąd uwzględnił wniosek powoda o udzielenie zabezpieczenia w całości.

W odpowiedzi na pozew, będącym jednocześnie pozwem wzajemnym M. M. (1) wniosła o oddalenie powództwa K. M. (1) w całości oraz o zasądzenie na swoją rzecz podwyższonych alimentów w kwocie po 500 zł miesięcznie wskazując m.in., że studiuje w trybie dziennym i w związku z tym ponosić musi koszty zakwaterowania w akademiku w wysokości 800 zł. Co prawda obecnie z uwagi na pandemię pozostaje w domu rodzinnym, jednak sytuacja ta jest przejściowa. Pozwana przyznała, że pracuje zarobkowo, jednak podniosła, że również ta sytuacja jest przejściowa i ulegnie zmianie z chwilą powrotu do normalnego trybu nauki, a nadto wskazała, że osiągane przez nią wynagrodzenie nie wystarcza

na jej utrzymanie. Wreszcie M. M. (1) zakwestionowała wysokość kosztów utrzymania powoda oraz wskazała, że niezdolność do pracy powoda jest czasowa i posiada on różnorakie doświadczenie zawodowe.

W toku dalszego postępowania pozwana M. M. (1) reprezentowana była przez profesjonalnego pełnomocnika.

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

M. M. (1) ur. (...) jest córką K. M. (1) i M. M. (2) (obecnie S.), pochodzącą z ich związku małżeńskiego rozwiązanego wyrokiem Sądu Okręgowego w Poznaniu, Wydział XIV Cywilny z siedzibą w P. wydanym w dniu 29.01.2009 r. w sprawie o sygn. XIV C 1331/08, poprzez rozwód. Ostatni raz wysokość renty alimentacyjnej należnej pozwanej od powoda ustalona została wyrokiem Sądu Rejonowego w Chodzieży z dnia 14.02.2011 r. w sprawie o sygn. III RC 104/10 na kwotę 400 zł miesięcznie.

dowód: dokumenty zgromadzone w aktach sprawy SO w Poznaniu sygn. XIV C 1331/08, SR w Chodzieży sygn. III RC 104/10

W tamtym czasie pozwana uczęszczała do szkoły podstawowej, zamieszkiwała wraz ze swym małoletnim bratem W., matką i jej mężem D. S. oraz ich wspólnym małoletnim synem M. S. (1) w wynajmowanym mieszkaniu. Miesięczne koszty utrzymania M. M. (1) wynosiły około 1.000 zł. Natomiast powód pozostawał w związku faktycznym z K. J. i wraz z nią zamieszkiwał w wynajmowanym mieszkaniu, za które uiszczał czynsz w kwocie 750 zł miesięcznie. K. M. (1) zatrudniony był jako funkcjonariusz Policji w Komendzie Miejskiej Policji w P. i osiągał zarobki w wysokości średnio 2.522 zł netto miesięcznie, a na swoim utrzymaniu, poza pozwaną i jej małoletnim bratem, posiadał małoletnią córkę K. M. (2), pochodzącą z jego związku z K. J..

dowód: dokumenty zgromadzone w aktach sprawy SO w Poznaniu sygn. XIV C 1331/08, SR w Chodzieży sygn. III RC 104/10

Obecnie M. M. (1) jest już pełnoletnia, jednak nadal uczy się. Pozwana jest studentką V roku studiów (...) stopnia na Wydziale Nauk Historycznych i Pedagogicznych (...) na kierunku archeologia. Córka powoda naukę realizuje w trybie dziennym, a przewidywany termin ukończenia studiów to wrzesień 2022 r. W okresie pandemii, gdy zajęcia odbywały się w trybie zdalnym, pozwana zrezygnowała z miejsca w akademiku, wróciła do W. i podjęła pracę jako opiekun ekspozycji w (...) Narodowym w P., gdzie zatrudniona jest nadal, na podstawie umowy o pracę na czas określony, za wynagrodzeniem równym minimalnemu wynagrodzeniu krajowemu, czyli około 2.150,00 zł netto miesięcznie. Pozwana pracuje 5 dni w tygodniu, w tym w weekendy, w godzinach od 08:00 do 17:00, przy czym do pracy dojeżdża pociągiem i w związku z tym z W. wyjeżdża około 07:00, a wraca około 19:00. Poniedziałek, który dla M. M. (1) jest dniem wolnym od pracy, pozwana poświęca na pisanie pracy magisterskiej i gromadzenie materiałów do niej, w tym celu, korzystając z samochodu matki, wyjeżdża na wykopaliska prowadzone na terenie (...), do muzeów itp. Natomiast w środę, która również jest dniem wolnym pozwanej, M. M. (1) spędza na uczelni we W.. W tym celu we wtorek po pracy jedzie pociągiem z P. do W., nocuje u koleżanki i w środę udaje się na uczelnię, gdzie od godz. 08:00 do 19:00 bierze udział w zajęciach. Po skończonych zajęciach, powódka pociągiem wraca do P., a stamtąd do W., gdzie dojeżdża około 24:00. Zdarza się, że pozwana nie zdąży na pociąg powrotny z W., wtedy zostaje na noc u koleżanki i dopiero rannym pociągiem wraca do P., prosto do pracy. Poruszając się po P. oraz po W. pozwana korzysta z komunikacji miejskiej. Przy zakupie biletów na pociąg oraz na tramwaje i autobusy M. M. (1) korzysta ze zniżki studenckiej. Miesięcznie wydatki na dojazdy pociągiem do pracy i na studia, na komunikację miejską oraz na wyjazdy samochodem w celu gromadzenia materiałów do pracy magisterskiej, wynoszą łącznie około 700 zł. Poza studiami, pozwana korzysta także z korepetycji z języka angielskiego, przeznaczając na ten cel 400 zł miesięcznie.

dowód: zaświadczenie z UW /k. 44/, potwierdzenie przelewu - opłata rekrutacyjna /k. 47/, umowa o pracę /k. 49, 50/, potwierdzenia przelewów - wynagrodzenie /k. 77, 104, 133, 157, 174, 211/, potwierdzenia przelewów - wydatki /k. 78-103, 105-132, 134-156, 158-173, 175-210, 212-258/, zeznania świadka D. S. /k. 331v-332, 334-płyta CD/, zeznania pozwanej M. M. (1) /k.332v-333, 334-płyta CD/, zeznania świadka M. S. (2) /k. 337-337v, 339-płyta CD/

M. M. (1) zamieszkuje wraz z matką, jej obecnym mężem oraz małoletnim rodzeństwem i razem z nimi tworzy wspólne, 7-osobowe gospodarstwo domowe. Miesięczne wydatki na opłacenie rachunków za media, wywóz śmieci, wspólny abonament telefoniczny i internetowy oraz na zakup opału w postaci 5,5 tony eko-groszku rocznie, przy średniej cenie 1.200 zł/tona, wynoszą ponad 2.000 zł. Udział pozwanej w tych kosztach to około 300 zł miesięcznie. Koszty wyżywienia pozwanej w domu, a także zakupu podstawowych środków higieny i czystości, kosmetyków, leków, art. szkolnych oraz odzieży i obuwia, wynoszą około 1.000 zł miesięcznie.

dowód: potwierdzenie przelewu – rachunki i opłaty /k. 52-56/, potwierdzenia przelewów - wydatki /k. 78-103, 105-132, 134-156, 158-173, 175-210, 212-258/, zeznania świadka D. S. /k. 331v-332, 334-płyta CD/, zeznania pozwanej M. M. (1) /k.332v-333, 334-płyta CD/, zeznania świadka M. S. (2) /k. 337-337v, 339-płyta CD/

K. M. (1) zamieszkuje wraz z obecną żoną A. S., dwójką ich wspólnych małoletnich dzieci M. i O., oraz dwójką dzieci A. S. z poprzedniego związku, w domu rodziców żony powoda, gdzie zajmują wydzielone mieszkanie ulokowane na poddaszu budynku. Rodzina pozwanej i rodzice A. S. dzielą liczniki od prądu i wody, a udział powoda w opłatach za media i wywóz odpadów komunalnych wynosi około 100 zł miesięcznie (830 zł / 8 os.). Oba wydzielone lokale posiadają natomiast osobny system grzewczy. Łączne koszty wyżywienia K. M. (1), zakupu środków higieny i czystości, odzieży i obuwia wynoszą około 750 zł miesięcznie. Powód łoży także alimenty na córkę K. M. (3) w wysokości 400 zł miesięcznie. W minionych latach K. M. (1) przeszedł zawał serca oraz operację kręgosłupa, a nadto choruje na cukrzycę.

dowód: potwierdzenia przelewów – rachunki, opłaty, alimenty /k. 266-272/, kopie odpisów skróconych aktów urodzenia /k. 282-285/, kopia dokumentacji medycznej /k. 286-304/, zeznania świadka A. M. (1) /k. 331-331v, 334-płyta CD/, zeznania powoda K. M. (1) /k. 332-332v, 334-płyt CD/

W okresie od zapadnięcia ostatecznego orzeczenia w zakresie renty alimentacyjnej należnej pozwanej od powoda, K. M. (1) utracił pracę w Komendzie Miejskiej Policji w P., gdyż został zatrzymany prowadząc samochód pod wpływem alkoholu. Następnie podejmował pracę na terenie Niemiec, skąd wrócił z powodu problemów zdrowotnych. W okresie od stycznia 2020 r. do połowy marca 2020 r. powód zatrudniony był w firmie (...) sp. z o.o. w M. i otrzymał z tego tytułu wynagrodzenie w wysokości 5.837,02 zł brutto, zaś w okresie od marca 2020 do grudnia 2020 r. pobierał kolejno zasiłek chorobowy i świadczenie rehabilitacyjne. Obecnie K. M. (1) podjął pracę w charakterze pracownika ochrony z wynagrodzeniem w wysokości minimalnej płacy krajowej tj. 3.010 zł brutto miesięcznie.

dowód: kopia zaświadczenia o zatrudnieniu /k. 273/, kopia zaświadczenia z ZUS /k. 274-281/, zeznania świadka A. M. (1) /k. 331-331v, 334-płyta CD/, zeznania powoda K. M. (1) /k. 332-332v, 334-płyt CD/

Od wielu lat powód nie utrzymuje żadnych kontaktów z pozwaną i nie interesuje się jej życiem. Nadto z uwagi na fakt, że nie wywiązywał się w pełni ze swego obowiązku alimentacyjnego względem niej, od 2019 r. prowadzona jest w stosunku do niego egzekucja świadczeń alimentacyjnych. Również względem syna W. M. pozwany nie reguluje alimentów dobrowolnie i posiada zaległości w świadczeniu. K. M. (1) wywiązuje się natomiast w pełni ze swego obowiązku alimentacyjnego względem córki K. M. (2).

dowód: dokumenty dot. egzekucji alimentów /k. 42-43/, potwierdzenia przelewów - alimenty /k. 70-76/, zeznania świadka D. S. /k. 331v-332, 334-płyta CD/, zeznania pozwanej M. M. (1) /k.332v-333, 334-płyta CD/, zeznania świadka M. S. (2) /k. 337-337v, 339-płyta CD/, zeznania świadka A. M. (1) /k. 331-331v, 334-płyta CD/, zeznania powoda K. M. (1) /k. 332-332v, 334-płyt CD/.

Powyższe okoliczności Sąd ustalił w oparciu o wymienione dowody z dokumentów.

Na wstępie, przed omówieniem oceny zeznań stron należy zauważyć, że choć zasadniczo zgodnie z art. 299 k.p.c. dowód z przesłuchania stron winien mieć charakter jedynie pomocniczy, to specyfika spraw alimentacyjnych czyni dowody z dokumentów oraz zeznań stron zdecydowanie pierwszoplanowymi. Zwykle głównie same strony, a nie osoby postronne są zorientowane w skali życiowych potrzeb i wydatków ponoszonych na ich pokrycie. Również przy ocenie

zeznań stron większe znaczenie niż w sprawach innego typu ma ich weryfikacja przez pryzmat zasad doświadczenia życiowego. To oznacza, że Sąd analizuje zeznania stron w aspekcie przeciętnej wysokości podstawowych kosztów utrzymania osób dorosłych i dzieci w różnym wieku, znanej Sądowi w oparciu o własne doświadczenie życiowe, z doświadczenia związanego z prowadzeniem wielu innych postępowań alimentacyjnych oraz z uwagi na posiadanie powszechnie dostępnej wiedzy o cenach popularnych produktów i usług.

Biorąc powyższe pod uwagę, Sąd uznał zeznania K. M. (1) za wiarygodne w zasadniczej części, albowiem korelowały one z pozostałym zgromadzonym w toku postępowania materiałem dowodowym. W szczególności Sąd dał wiarę powodowi co do wstąpienia przez niego ponownie w związek małżeński, liczby posiadanych przez niego dzieci, jego sytuacji mieszkaniowej, ilości osób zamieszkujących w zajmowanym przez niego domu i pozostających z nim we wspólnym gospodarstwie domowym, zobowiązań alimentacyjnych oraz źródeł dochodów. Powód sam bowiem przyznał, że posiada łącznie 5 dzieci tj., dwoje dzieci ze związku małżeńskiego z M. S. (2), dwoje dzieci ze związku małżeńskiego z A. M. (2) i jedno dziecko pozamałżeńskie, na które łoży alimenty w wysokości 400 zł miesięcznie, zajmuje piętro/poddasze w domu rodziców swojej obecnej żony, z którymi dzieli licznik energii elektrycznej i wody, zamieszkiwany przez niego lokal posiada osobną instalację ciepłowniczą, zaś obecnie zatrudniony jest jako pracownik ochrony. Sąd nie dał natomiast wiary zeznaniom powoda co do wysokości jego wynagrodzenia oraz posiadania przez niego orzeczenia o niepełnosprawności, albowiem okoliczności tych nie udowodnił w sposób wystarczający.

Co do zasady wątpliwości Sądu nie wzbudziły zeznania pozwanej M. M. (1), były one bowiem jasne, logiczne i szczerze, a nadto korelowały z pozostałym zgromadzonym w toku postępowania materiałem dowodowym. W szczególności za wiarygodne Sąd uznał przedstawione przez pozwaną okoliczności dotyczące systemu w jakim pracuje i uczy się oraz ilości czasu jaki poświęca na wywiązywanie się z tych obowiązków, albowiem znalazły one potwierdzenie w zeznaniach świadka D. S.. Również twierdzenia co do wysokości i rodzaju kosztów ponoszonych przez pozwaną każdego miesiąca w celu dojazdów do pracy, na studia, na wykopaliska itp. polegały w ocenie Sądu na prawdzie. Były one bowiem nie tylko zgodne z zasadami doświadczenia życiowego, ale też nie zostały zakwestionowane przez stronę przeciwną. Nadto zaś okoliczności podnoszone przez pozwaną znalazły potwierdzenie w dokumentach przedłożonych przez nią do akt sprawy. Wreszcie wątpliwości Sądu nie wzbudziła wysokość podstawowych kosztów utrzymania pozwanej, przy czym ustalając ich ostateczną wysokość, Sąd uwzględnił zmiany związane ze wzrostem inflacji oraz cen popularnych towarów i usług, który wystąpił w okresie od złożenia przez M. M. (1) odpowiedzi na pozew do czasu składania przez nią zeznań, a także fakt, że jak sama przyznała pozwana, nie do końca jest ona zorientowana w wysokości niektórych wydatków, gdyż nie ponosi ich sama, a jedynie dokłada się do wydatków domowych.

W ocenie Sądu zeznania świadka D. S. zasługują na przymiot wiarygodności w znaczącym zakresie, były one bowiem spontaniczne, jasne i logiczne. Świadek ten dość szczegółowo potrafił przedstawić sposób codziennego funkcjonowania pozwanej, ramy czasowe w jakich zajmuje się ona pracą zarobkową, nauką na uczelni i pisaniem oraz gromadzeniem materiałów do pracy magisterskiej. Nadto jego zeznania nie były kwestionowane przez żadną ze stron postępowania.

Zeznania świadka M. S. (2) Sąd uznał za wiarygodne w części, w szczególności w zakresie sposobu sposobu codziennego funkcjonowania pozwanej, zakresu jej usprawiedliwionych potrzeb, ponoszenia przez nią wydatków na dojazdy do pracy, na uczelnie, wykopaliska itp. czy korzystania z odpłatnych korepetycji z języka angielskiego i ich kosztu. Przy czym oceniając zeznania świadka M. S. (2) Sąd miał oczywiście na uwadze, że jest ona matką pozwanej, a więc osobą jej najbliższą, co może mieć wpływ na jej wypowiedzi. Niemniej zasadniczo treść zeznań tego świadka korelowała z pozostałym zgromadzonym w toku postępowania materiałem dowodowym. Nadto zaś wypowiedzi M. S. (2) były co do zasady jasne, logiczne i szczerze. Dlatego też jedynie analizując zeznania świadka co do wysokości kosztów utrzymania pozwanej i jej rodziny, kosztów zakupu podstawowych artykułów spożywczych i innych, w oparciu o wiedzę na temat przeciętnych kosztów zakupu tego typu artykułów w gospodarstwach wieloosobowych, posiadaną w związku z prowadzeniem wielu innych postępowań alimentacyjnych, Sąd uznał podawane przez M. S. (2) kwoty za zawyżone i w związku z tym nie uwzględnił ich przy ostatecznym ustalaniu podstawowych kosztów utrzymania M. S. (3).

W ocenie Sądu zeznania świadka A. M. (3) nie miały istotnego znaczenia dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy. Świadek ten posiadała jedynie ogólnikową wiedzę na temat sytuacji osobistej powoda, jego stanu zdrowia i sposobu wywiązywania się przez niego z obowiązku alimentacyjnego względem pozwanej. Nadto matka powoda potwierdziła, że K. M. (1) posiada zaległości alimentacyjne wyłącznie wobec M. M. (1) i W. M.. A. M. (3) nie była natomiast w stanie wskazać jakie są koszty utrzymania powoda i jego rodziny, ani jakimi środkami finansowymi dysponują.

Autentyczność przedstawionych przez stronę powodową i pozwaną dokumentów nie była kwestionowana przez strony, jak również nie wywołała żadnych uzasadnionych wątpliwości Sądu co do ich prawdziwości. Zgodnie z art. 245 k.p.c. stanowiły one dowód tego, że osoby, które je podpisały złożyły oświadczenie zawarte w ich treści. Do sprawy przedłożono również kopię odpisów aktów urodzenia oraz orzeczeń sądowych. Jako dokumenty urzędowe zgodnie z dyspozycją art. 244 § 1 i 2 k.p.c. stanowiły dowód tego, co zostało w nich w sposób urzędowy zaświadczone.

Sąd Rejonowy zważył co następuje:

Powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

Podstawą materialnoprawną dla roszczenia K. M. (1) o ustalenie wygaśnięcia obowiązku alimentacyjnego są przepisy art. 138 § 1 krio w zw. z art 133 krio.

Obowiązek alimentacyjny rodziców wobec dzieci wynika z art. 133 § 1 k.r.o., w myśl którego rodzice są obowiązani do świadczeń alimentacyjnych względem dziecka, które nie jest jeszcze w stanie utrzymać się samodzielnie, chyba że dochody z majątku dziecka wystarczają na pokrycie kosztów jego utrzymania i wychowania. Zgodnie zaś z art. 135 § 1 k.r.o. zakres świadczeń alimentacyjnych zależy od usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego oraz od zarobkowych i majątkowych możliwości zobowiązanego. Przez usprawiedliwione potrzeby uprawnionego rozumieć należy potrzeby, których zaspokojenie zapewni mu, odpowiedni do jego wieku i uzdolnień, prawidłowy rozwój fizyczny i duchowy. Możliwości zarobkowe i majątkowe zobowiązanego określają zarobki i dochody, jakie uzyskalby przy pełnym wykorzystaniu swych sił fizycznych i zdolności umysłowych, nie zaś rzeczywiste zarobki i dochody. Dzieci mają prawo do równej z rodzicami stopy życiowej niezależnie od tego, czy żyją z nimi wspólnie, czy też oddzielnie. Oznacza to, że im wyższy standard życia rodziców tym na wyższym poziomie powinni oni zaspokajać potrzeby dzieci i gwarantować zaspokojenie nie tylko potrzeb podstawowych, ale i potrzeb na wyższym poziomie.

Dziecko, które osiągnęło pełnoletność nie traci uprawnień do alimentów, jeżeli chce kontynuować naukę i zamiar ten znajduje usprawiedliwienie w dotychczas osiągniętych wynikach w nauce (por. wyrok SN z 14.11.1997r., III CKN 257/97, OSNC 1998, nr 4, poz. 70). Obowiązek alimentacyjny rodziców wobec dziecka mieści się bowiem w katalogu obowiązków troszczenia się o fizyczny i duchowy rozwój dziecka nałożonych przez ustawodawcę w art. 96 § 1 krio.

Zgodnie z brzmieniem art. 138 krio zmiany orzeczenia lub umowy dotyczącej obowiązku alimentacyjnego można żądać jedynie w razie zmiany stosunków. Przez zmianę stosunków rozumie się istotne zwiększenie możliwości zarobkowych i majątkowych zobowiązanego do alimentacji, istotne zwiększenie się usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego lub istotne zmniejszenie się możliwości zaspokojenia potrzeb własnymi siłami. Przy ocenie, czy zachodzą przesłanki do zmiany orzeczenia lub umowy dotyczącej obowiązku alimentacyjnego w myśl art. 138 k.r.o. należy brać pod uwagę wszelkie okoliczności mogące świadczyć o zmianie stosunków, a zwłaszcza możliwości zarobkowe i majątkowe stron oraz usprawiedliwione potrzeby uprawnionego.

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy, w pierwszej kolejności wskazać należy, że na początkowym etapie postępowania Sąd udzielił powodowi zabezpieczenia roszczenia poprzez zawieszenie postępowania egzekucyjnego prowadzonego przeciwko K. M. (4) przez komornika sądowego przy Sądzie Rejonowym w Wągrowcu Ł. P. w sprawie o sygn. KMP 1/19. Ze zgromadzonego w tamtym czasie materiału dowodowego wynikało bowiem, że choć pozwana nadal uczy się, to jest już osobą pełnoletnią, a nadto pracującą zarobkowo i osiąga wynagrodzenie w wysokości minimalnego. Za racjonalne uznać zatem należało, że uzyskiwane przez nią dochody winny być wystarczające dla zaspokojenia jej podstawowych usprawiedliwionych potrzeb. Jednakże w toku dalszego

postępowania, w miarę zapoznawania się z kolejnymi dowodami m.in. z zeznań świadków i samych stron, stawało się coraz bardziej oczywiste, że to założenie jest błędne. Jak bowiem ustalono, poza podstawowymi wydatkami na wyżywienie, środki higieny i czystości, udział w kosztach utrzymania domu itp., M. M. (1) ponosi koszty dojazdu do pracy do P., a nadto na uczelnię do W. oraz w miarę potrzeb ponosi koszty wyjazdów na wykopaliska czy do muzeów, gdzie zbiera materiały do pracy magisterskiej, a także wydatki na korepetycje z języka obcego.

W tym miejscu wskazać należy, że w ocenie Sądu nie można czynić pozwanej zarzutu z tego, że wybrany przez nią kierunek studiów spowodował wzrost jej kosztów utrzymania. Przecież pozwana właśnie po to studiuje i zdobywa wykształcenie, by zapewnić sobie jak najlepszy start w życie i docelowo całkowicie usamodzielnic się i uniezależnić od rodziców. Pewnym efektem tych starań jest natomiast obecna praca pozwanej. Niewątpliwie właśnie wybrany przez nią kierunek studiów pomógł jej w znalezieniu zatrudnienia właśnie w (...) Narodowym w P..

W oparciu o całość materiału dowodowego zgromadzonego w toku postępowania, Sąd ostatecznie ustalił, że na zaspokojenie podstawowych usprawiedliwionych potrzeb M. M. (1) niezbędna jest kwota 2.400 zł miesięcznie. W kwocie tej zawiera się udział pozwanej w kosztach utrzymania mieszkania w wysokości 300 zł. Jak bowiem ustalono M. M. (1) zamieszkuje wraz z matką, jej obecnym mężem i czwórką małoletniego rodzeństwa, zaś miesięczny koszt utrzymania zajmowanego przez nich lokalu wynosi około 2.000 zł miesięcznie. Co do zasady większość wydatków z tego tytułu Sąd ustalił w oparciu o dokumenty przedłożone do akt sprawy, poza kosztem ogrzewania, który w oparciu o zeznania M. S. (2) i powszechnie dostępną wiedzę na temat gwałtownie zmieniających się w ostatnim okresie cen eko-groszku, oszacowany został na kwotę 6.600 zł rocznie (uśredniony koszt zakupu 1t eko-groszku w okresie ostatniego roku, tj. 1.200 zł x ilość opału podanego przez M. S. (2) tj. 5,5t). Poza udziałem w kosztach utrzymania domu, do usprawiedliwionych kosztów utrzymania pozwanej zaliczyć należało tzw. ogólne koszty życia, czyli wydatki na wyżywienie, zakup środków higieny i czystości, kosmetyki, leki, odzież i obuwie, które przy obecnych cenach popularnych towarów i usług, w ocenie Sądu oscylują w granicach kwoty 1.000 zł miesięcznie. Jak już też wskazano wcześniej, pozwana ponosi koszty dojazdów pociągiem do pracy i na uczelnię. Choć zaś kupując bilety korzysta ze zniżki studenckiej nadal przeznaczą na nie około 600 zł miesięcznie (200 zł bilet miesięczny do P. i 400 zł dojazdy do W.). Kolejne 100 zł M. M. (1) przeznaczą na zakup biletów komunikacji miejskiej z których korzysta poruszając się po P. i W. oraz na paliwo na wyjazdy w celu zbierania materiałów do pracy magisterskiej. Wreszcie Sąd ustalił, że córka powoda uczeńszczy na korepetycje z języka angielskiego i ponosi z tego tytułu koszt w kwocie 400 zł miesięcznie. W ocenie Sądu również ten wydatek kwalifikuje się jako usprawiedliwiony koszt utrzymania pozwanej. Niewątpliwie bowiem w dzisiejszych czasach, znajomość co najmniej jednego języka obcego, a tym bardziej języka angielskiego, jest standardową umiejętnością, którą powinny posiadać osoby z wyższym wykształceniem, a posiadania której znakomita większość pracodawców wręcz oczekuje od kandydatów na pracowników. Sąd uznał natomiast, że nauka kolejnego języka obcego winna być już finansowana przez pozwaną w jej własnym zakresie. Może to ona zrobić bowiem już nawet po zakończeniu studiów i uzyskaniu tytułu naukowego.

Na marginesie wskazać należy, że podane wyżej koszty utrzymania pozwanej de facto nie obejmują wszystkich jej usprawiedliwionych potrzeb, istnieją bowiem jeszcze inne wydatki, których wysokości Sąd nawet nie ustalał. Chodzi tu m.in. o koszty związane z odbywaniem przez M. M. (1) dodatkowych kursów i zajęć np. wyjazd do Chorwacji w ramach programu E. czy kurs języka chorwackiego, wydatki związane z zakupem podręczników, artykułów szkolnych czy materiałów niezbędnych przy pisaniu pracy magisterskiej, wreszcie mowa tu o wydatkach na organizację wyjazdów rekreacyjnych, wypoczynku wakacyjnego, rozrywkę, spotkania ze znajomymi, wyjścia do kina, teatru na basen itp. Co prawda w toku postępowania świadkowie D. S. i M. S. (2) wskazywali, że M. co do zasady nie ponosi takich kosztów lub ponosi je niezwykle rzadko, przy czym powodem tego jest z jednej strony brak wolnego czasu, a z drugiej strony brak możliwości finansowych. Niewątpliwie jednak tego rodzaju potrzeby również kwalifikują się do usprawiedliwionych potrzeb dziecka i powinny być zaspakajane w ramach obowiązku alimentacyjnego.

Skoro zatem na zaspokojenie tylko podstawowych potrzeb pozwanej niezbędna jest kwota 2.400 zł miesięcznie, zaś osiągnane przez nią zarobki nie przekraczają minimalnego wynagrodzenia, za oczywiste uznać należało, że bez pomocy rodziców M. M. (1) nie jest w stanie samodzielnie zaspokoić swoich usprawiedliwionych potrzeb. Co istotne, sytuacja taka nie jest wynikiem braku starań z jej strony. Pozwana bowiem pracuje na pełen etat i to pomimo faktu, że nadal

studiuje w trybie dziennym. Co prawda M. M. (1) jest na ostatnim roku studiów, powszechnie zaś wiadomo, że na tym etapie nauki ilość zajęć na uczelni jest mniejsza. De facto pozwana odbywa zajęcia tylko w środy. Niemniej pamiętać trzeba, że dojeżdża ona na uczelnię do W.. W związku z tym w każdy wtorek, bezpośrednio po zakończeniu dnia pracy, jedzie pociągiem do W., gdzie nocuje u koleżanki. Następnie w środę rano udaje się na uczelnię, gdzie do godz. 19:00 odbywa zajęcia, po których udaje się na dworzec PKP skąd wraca do P., a następnie kolejnym pociągiem do W.. W efekcie zaś starania podejmowane przez pozwaną w celu połączenia pracy z nauką i samodzielnego zaspokojenia choć części swoich potrzeb i odciążenia rodziców, czynione są kosztem jej życia prywatnego i wolnego czasu, a właściwie skutkują ich brakiem. Zauważyć bowiem należy, że pozwana pracuje 5 dni w tygodniu, w tym również w weekendy, które dla większości ludzi zwłaszcza w wieku pozwanej, stanowią czas wolny poświęcany na nawiązywanie i podtrzymywanie znajomości i szeroko rozumiany wypoczynek. Jeden dzień wolny od pracy poświęca w całości na zajęcia na uczelni, zaś drugi dzień wolny wypadający w poniedziałek, spędza na pisaniu pracy magisterskiej i gromadzeniu materiałów do niej. W tej sytuacji w ocenie Sądu uwzględnienie pozwu K. M. (1) byłoby sprzeczne z zasadami współżycia społecznego. Pozwana, która stara się sama zdobyć środki na swoje utrzymanie, łącząc pracę z nauką i rezygnując niemalże całkowicie z czasu wolnego, która żyje skromnie i pomimo, że zarabia, to zaspakaja wyłącznie swoje podstawowe usprawiedliwione potrzeby, zostałaby niejako „ukarana” za swoją zaradność. Nie można też zapominać, że o ile jako osoba pełnoletnia, M. M. (1) jest zobowiązana, w myśl art. 133 § 3 k.r.o., do dokładania starań w celu uzyskania możliwości samodzielnego utrzymania się, o tyle to nadal rodzice powinni ponosić główny ciężar jej utrzymania, właśnie do momentu zdobycia przez nią możliwości zarobkowych, czyli w tym przypadku do czasu ukończenia przez studiów. Stosownie bowiem do przepisów art. 133 w zw. z art. 96 k.r.o. rodzice powinni w miarę swych możliwości „troszczyć się o fizyczny i duchowy rozwój dziecka i przygotowywać je należycie do pracy dla dobra społeczeństwa odpowiednio do jego uzdolnień”. Jeżeli więc uzdolnienia dziecka przemawiają za tym, że w celu ich należytego wykorzystania dla dobra społeczeństwa powinno ono odbyć studia wyższe, obowiązek alimentacyjny rodziców powinien w zasadzie trwać do czasu ukończenia tych studiów (tak wyrok SN z dnia 8 sierpnia 1980 r. III CRN 144/80). Jak wyjaśnił SN w wyroku z dnia 14 listopada 1997 r. (III CKN 257/97, OSNC 1998/4/70): „przy orzekaniu o obowiązku alimentacyjnym rodziców wobec dzieci, które osiągnęły pełnoletność, brać należy także pod uwagę, czy wykazują one chęć dalszej nauki oraz czy ich osobiste zdolności i cechy charakteru pozwalają na rzeczywiste kontynuowanie przez nie nauki”. Po ukończeniu studiów zwiększą się szanse pozwanej na podjęcie stałej, dobrze płatnej pracy, a w konsekwencji, będzie w stanie utrzymać się samodzielnie. Na podkreślenie zasługuje determinacja pozwanej w dążeniu do ukończenia wyższych studiów, której wyrazem jest podjęcie pracy w celu uzyskania niezbędnych na to środków i rezygnacja z czasu wolnego oraz ograniczenie się do zaspakajania wyłącznie swoich podstawowych potrzeb.

Konkludując w toku niniejszego postępowania strona powodowa nie wykazała skutecznie, że pozwana jest w stanie samodzielnie zaspokoić swoje usprawiedliwione potrzeby. O ile bowiem M. M. (1) jest osobą pełnoletnią i do tego pracującą o tyle osiąga ona zarobki w na poziomie minimalnego wynagrodzenia krajowego, zaś na zaspokojenie swoich usprawiedliwionych potrzeb życiowych na ich podstawowym poziomie oraz na wydatki związane z rozwojem i edukacją przeznacza co miesiąc co najmniej 2.400 zł, przy czym jak wskazano wcześniej, nie są to wszystkie usprawiedliwione koszty jej utrzymania. Sąd nie znalazł także podstaw do uwzględnienia powództwa w oparciu o art. 133 § 3 k.r.o. W sytuacji gdy M. M. (1) łączy studia z pracą i to studia w trybie dziennym z pracą na pełen etat, nie można bowiem stwierdzić, że pozwana nie dokłada starań w celu uzyskania możliwości samodzielnego utrzymania się. Wreszcie w ocenie Sądu w toku niniejszego postępowania powód nie wykazał jakoby dalsze łożenie przez niego alimentów na rzecz pozwanej połączone było z nadmiernym dla niego uszczerbkiem. Argumentu tego nawet zresztą nie podniósł w toku tego postępowania, zaś w piśmie procesowym z dnia 06.07.2021 r. (k. 259-265) wskazał, że o ile jego obecna sytuacja majątkowa nie pozwala mu łożyć na rzecz pozwanej alimentów w wyższej kwocie niż dotychczas, o tyle jego zamiarem nie jest uchylenie się od obowiązku alimentacyjnego względem córki.

Z drugiej strony Sąd nie znalazł także podstaw do uwzględnienia powództwa M. M. (1) o podważenie alimentów zasądzonych na jej rzecz od powoda wyrokiem Sądu Rejonowego w Chodzieży z dnia 14.02.2011 r. w sprawie o sygn. III RC 104/10. Wskazać bowiem należy, że osiągając zarobki w wysokości minimalnego wynagrodzenia krajowego K. M. (1) posiada na swoim utrzymaniu łącznie pięcioro dzieci: M. i W. rodz. M. pochodzących ze związku z M. S. (2),

K. M. (2) pochodzącą ze związku z K. J. oraz M. i O. rodz. M. pochodzących z jego obecnego związku małżeńskiego z A. M. (2), przy czym powód łoży alimenty na troje z nich. Oczywiście jest zatem w ocenie Sądu, że alimenty wyższe niż dotychczasowa kwota 400 zł przekraczałyby możliwości zarobkowe powoda.

Mając zatem na uwadze powyższe oraz zważywszy, że w toku postępowania powód domagał się wyłącznie stwierdzenia wygaśnięcia jego obowiązku alimentacyjnego względem córki, nie wnosząc nawet ewentualnie o obniżenie renty alimentacyjnej zasądzonej na jej rzecz, Sąd wyrokiem z dnia 01.03.2022 r. oddalił powództwo w całości (pkt 1).

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 108 § 1 k.p.c. w zw. z art. 98 § 1 kpc oraz § 2 pkt. 3 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności adwokackie z dnia 22 października 2015 r. (Dz.U. z 2015 r. poz. 1800 ze zm.) obciążając go obowiązkiem zwrotu na rzecz pozwanej M. M. (1) poniesionych przez kosztów zastępstwa procesowego. Natomiast kosztami sądowymi obciążono powoda w zakresie przez niego poniesionym.

sędzia Katarzyna Szymczewska